

Bufferfond i privat sektor

Christian S. Akselsen | Seniorrådgiver Pensjon/Aktuar | Pensjonskassekonferansen 22.05.2023

Hvorfor bufferfond?

Innspill fra Pensjonskasseforeningen, mars 2023 i møter med organisasjoner for rettighetshaverne

Suboptimalt regelverk gir lav avkastning og lav pensjonsregulering, vanskeliggjør også grønn omstilling

Observert forbedringspotensial: sammenslått bufferfond

- Tilleggsavsetninger + Kursreguleringsfond (jf forsikringsvirksomhetsloven §4-10a)
- Uten øvre tak

Pensjonskasseforeningen bestilte i august 2022 utredning av ny modell

Nedsatt styringsgruppe, og med representasjon fra styret og store pensjonskasser

Mandat: Klart til rettighetshavers fordel, uten nedside for arbeidsgiver

Bedret pensjonsregulering som følge av høyere avkastning (høyere aksjeeksponering) som igjen følger av økt risikobærende evne og bedret risikostyring

Tilrettelegger for grønn omstilling

Bedrer tilgang til midler og tilrettelegger for likere regulering

Anvendelig for både pensjonskasser og livselskap

Forbedret effektivitet: høyere pensjonsytelse ut av kapitalen / mer pensjon for penga

Utarbeidet av Grieg, og med kvalitetssikring hos Gabler og Lumera

Innføring av bufferfond - bakgrunn

Formålet med utredningen om garanterte produkter – hovedsakelig for private ordninger

«Arbeidsgruppen skal vurdere om det er mulig å gjøre endringer i virksomhetsregelverket som klart er til kundenes fordel. En viktig del av utredningen vil være om det finnes regelverksendringer som gir kundene betydelig økte avkastningsmuligheter innenfor en moderat risikoøkning.»

Økte avkastningsmuligheter => økt aksjeandel

Økt aksjeandel => økte svingninger i avkastningen (risiko)

Økte svingninger => økt behov for risikobærende evne (bufferkapital/ansvarlig kapital)

BREV
AKSJEANDELEN I REFERANSEINDEKSEN FOR STATENS
PENSJONSFOND UTLAND

Norges Banks brev av 1. desember 2016 til Finansdepartementet

Valg av aksjeandel i referanseindeksen for Statens pensjonsfond utland er den enkeltbeslutningen som betyr mest for fondets samlede avkastning og risiko. Hva aksjeandelen i et fond som Statens pensjonsfond utland bør være, avhenger av eiers preferanser. Valg av aksjeandel vil alltid representere en avveining mellom forventet avkastning på den ene siden og risiko på den andre siden.

Forlaget til bufferfond i 2019 – ikke ønsket av pensjonskassene

Forslaget til sammenslåing av kursreguleringsfond og tilleggsavsetninger ville forenklet kapitalforvaltningen i pensjonskassene, **MEN**

Forslaget fra Finanstilsynet/departementet som ble lagt ut til høring var med tak på bufferfondet som ville hatt store negative effekter for private pensjonskasser

- Taket på 24% av premiereserven gjaldt kun fripoliser ved alder 67 år, men ville påvirket/reduisert avkastningsmulighetene og reguleringen av rettighetshaverne for samtlige i pensjonskassen

Hentet fra Pensjonskasseforeningens høringssvar 8. april 2020 (primærforslag: innføring av bufferfond med tak):

Finanstilsynet foreslår en modell med et samlet bufferfond med tak. Det vil være variasjoner i bufferkapitalen mellom pensjonskasser, og bufferkapitalen vil også variere over tid. Pensjonskassene har samlet sett store buffere etter mange år med god avkastning. Det er flere pensjonskasser med kursreguleringsfond og tilleggsavsetninger som samlet utgjør 50 prosent av premiereserven ved utgangen av 2019. Tall Pensjonskasseforeningen har innhentet inn viser at gjennomsnittet for de ti største private pensjonskassene var 34 prosent på nevnte tidspunkt. Et øvre tak på samlet bufferfond for fripoliseporteføljen satt til 24 prosent vil åpenbart redusere den risikobærende evnen for pensjonskassene betydelig.

Samlet vurdering av primærforslaget

Pensjonskasseforeningen er kraftig motstander av det primære forslaget, og ser ikke at kriteriet om at det skal være «tilstrekkelig godtgjort at regelendringen er til kundenes fordel» oppfylles. Forslaget vil tvert imot svekke kunder og øvrige rettighetshaveres interesser der fripoliser håndteres av private pensjonskasser.

Julen kom tidlig i 2021 for offentlige pensjonskasser

6.januar 2022

Notat – Innføring av bufferfond 1.1.2022

Årets julegave til alle som forvalter offentlig tjenstepensjon ble vedtatt rett før jul! Fra og med 2022 har man ikke lenger tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond. 1.1.2022 ble disse slått sammen til bufferfond. Dette gjelder kun kommunale pensjonskasser og offentlige ordninger i livselskapene.

Vedtatte endringer i forsikringsvirksomhetsloven og tilhørende forskrifter finner dere her:

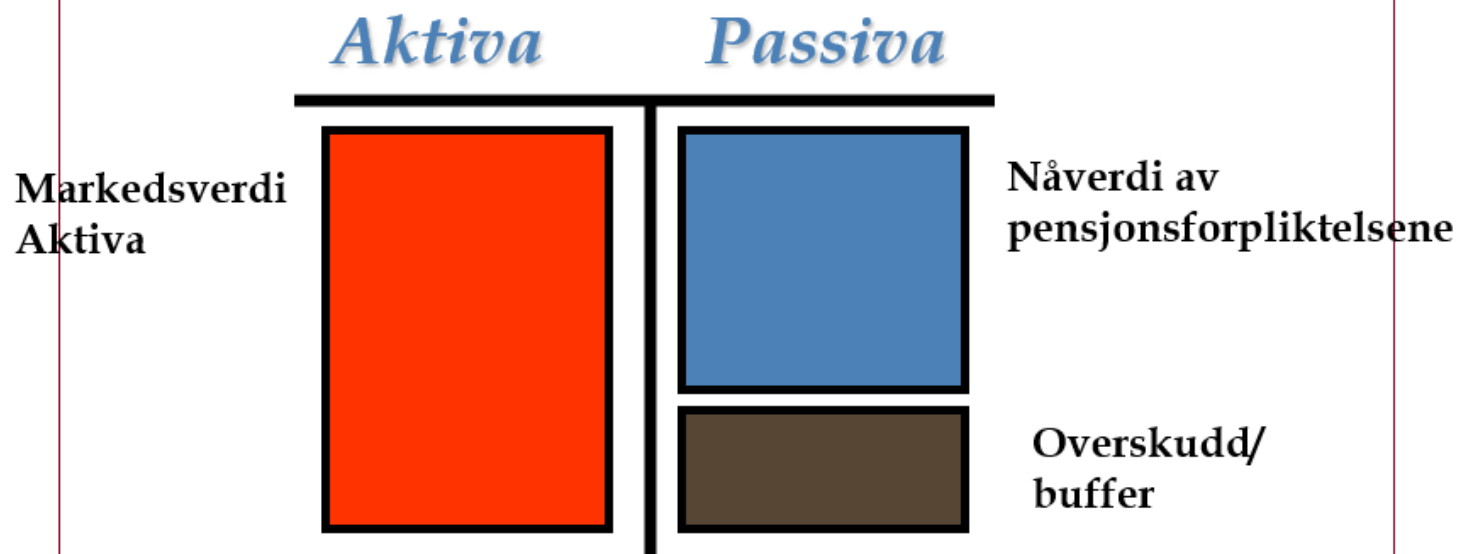
<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Vedtak/Beslutninger/Lovvedtak/2021-2022/vedtak-202122-022/>

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/forskrift-om-gjennomforing-av-bufferfond-for-kommunale-pensjonsordninger-etter-forsikringsvirksomhetsloven-4-10-a/id2893411/>

Faktisk bakgrunn for innføring i offentlig sektor: Flytteregler – behov for fjerning av arbitrasjemuligheter. Ingen effekt på rettighetshaverne – tariffestet regulering

Bufferfond – sammenslåing av kursreguleringsfond og tilleggsavsetninger

Drømmebalansen ...

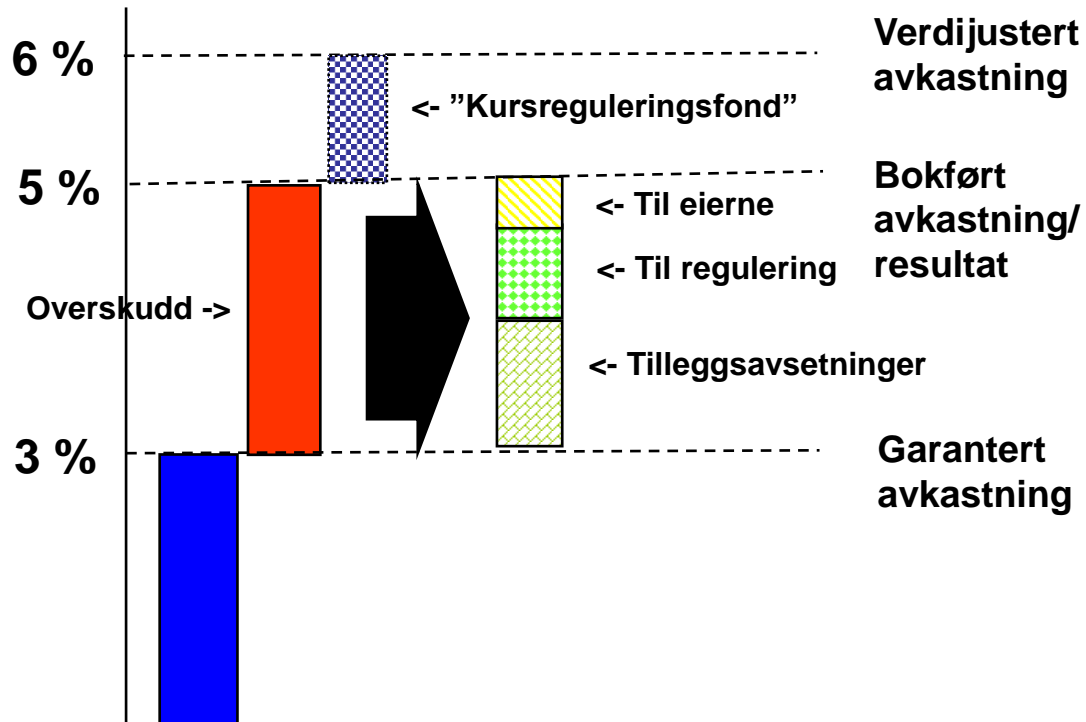

- Hvorfor skille mellom hva overskuddet skal brukes til ?
- Buffer må være *høy* for å kunne investere midlene riktig

Stor forenkling

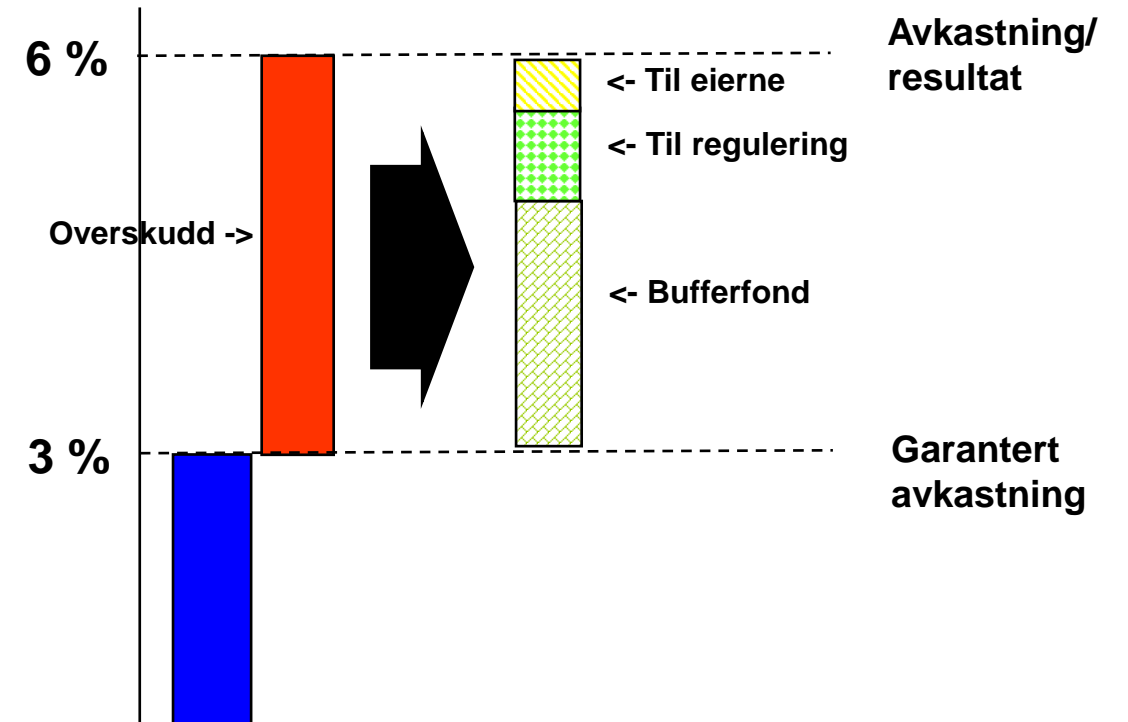
Eksempel fripoliser

Dagens regime:

Mye enklere, ingen tilpasning av bokført avkastning

Med bufferfond:

Bufferfond er til fordel for private pensjonskasser og rettighetshaverne

Tre reelle eksempler blant Grieg Investors private pensjonskassekunder der bufferfond uten tak kunne løst problemstillingen

Kasse 1: Pensjonskassen har regulert sine rettighetshavere de siste 5 årene og samtidig bygget opp tilleggsavsetningene opptil maks 12% av premiereserven. Pensjonskassen har en lav solvenskapitaldekning, de ønsker ikke å redusere avkastningsforventningene og det er behov for å bevare risikobærende evne. Med dagens regelverk kan ikke årets overskudd settes av til bufferkapital/tilleggsavsetninger.

Kasse 2: Pensjonskassen er kommet i en «moden fase» hvor premiereserven forventer å falle fremover. Det er tilstrekkelig med bufferkapital til å gi regulering tilsvarende forventet prisvekst (KPI) i resten av pensjonskassens levetid, gjennom bruk av bufferkapital sammen med redusert forventet avkastning og risiko.

- Dagens regelverk stopper pensjonskassen i å redusere avkastningsforventningene og risikoen betraktelig. En reduksjon i aksjeporteføljen ville medført store realiseringer og gitt en uheldig engangseffekt. De realiserte gevinstene ville gått til en engangs regulering og redusert mulighetene for en jevn årlig regulering fremover

Kasse 3: Pensjonskassen har satt som krav at kassens midler ikke skal være plassert i selskaper som er på ekskluderingslisten til Statens Pensjonsfond Utland (SPU). To av fondene som brukes er investert i selskaper som er på eksklusjonslisten, plasseringene har store urealiserte gevinster og salg vil medføre at risikobærende evne reduseres betydelig

Proessen

14. desember 2021: Stortinget vedtok å innføre bufferfond i offentlig sektor fom 1. januar 2022

2022:

Januar: Vi tok kontakt med noen av de store kassene, hva skal til for å få bufferfond i privat sektor?

Februar: Samtaler med ledelsen i et av de store livselskapene

Våren: Flere drøftelser, Pensjonskasseforeningen deltok i møtene

August: Pensjonskasseforeningen satte ned en arbeidsgruppe og bestilte en rapport

Høsten: Diverse løsninger utredet og drøftet

Desember: Første utkast ferdigstilt

2023:

Januar: Modell presentert for Lumera og Gabler – mottok forslag til forbedringer

Februar: Endelig rapport ferdigstilt

Mars: Møter med sentrale aktører, avtalt møte med departementet etter påske

31. mars: STOPP PRESSEN! Pressemelding fra Finansdepartementet: Bufferfond for private garanterte pensjonsprodukter. Prop. 83 L

2. mai: Høring i Stortingets finanskomite

23. mai: Frist for innstilling fra finanskomiteen! (Behandles 31. mai?)

Arbeidsgruppens deltagere:
Kjetil Korshavn – Telenor PK
Ole Petter Gjerde – Norsk Hydro PK
Solveig Åsland – Equinor Pensjon
Jørn Spakrud – MP Pensjon

**Christer Drevsjø – PKF
Siri Lunde Heggebø – PKF**

**Øistein Medlien – Grieg Investor
Christian S. Akselsen – Grieg Investor**

SØK | MENY

Fordel med bufferfond

Alt annet like bedring av risikobærende evne innen kundemidlene grunnet dagens begrensede bruk og oppbygging av tilleggsavsetninger. Økt risikobærende evne gir mulighet for høyere avkastning

- Pensjonsleverandørene tilpasser risiko ihht tilgjengelig kundebuffer

Tilrettelegger for bedre risikostyring og en mer bærekraftig forvaltning– strategiendringer og porteføljetilpasninger

- Gjør det mulig å tilpasse strategi uten å redusere soliditeten, dvs uten å påvirke bufferkapital
- Gjør det mulig å tilpasse porteføljen til en mer bærekraftig portefølje – ihht kommende EU regulering
- Gjør det mulig å tilpasse porteføljene og bytte av forvalter/produkter uten å redusere soliditeten
  - Pga resultater ikke i henhold til forventninger eller forvalter slutter med mer

Vil gi bedre tilgang til bufferkapitalen, dvs kursreguleringsfondet og tilleggsavsetninger, for regulering

- Årlig disponering uavhengig av bokført resultat/realisert avkastning (forenkling). Regulering ihht soliditet (SKD), ikke kun bokført avkastning
- Mulig å frigjøre kapital til lik regulering i % av premiereserven for samtlige kunder, bedre regulering for kundene med høy grunnlagsrente
- Dagens tilleggsavsetninger kan brukes til regulering før pensjonsalder og ikke kun til å dekke bokført tap. Uheldig med dagens regelverk da årlig overskudd skal endelig fordeles mellom buffer i kapitalforvaltning eller regulering/premiefond
- Øke tilgangen til bufferkapitalen for fripoliser ved pensjonsalder

Bedre insentiver for pensjonsinnretningene til å bygge buffer/bufferfond

- Avsetninger til tilleggsavsetninger reduserer inntektene til pensjonsinnretningene => avkastning mest mulig lik rentegaranti
- Men bufferfond får pensjonsinnretningene tilgang til 20% ved frigjøring av bufferfond

Foreningens foreslåtte modell

Modellen som foreslås er innføring av bufferfond for private ytelsesordninger der bufferfondet erstatter dagens tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond.

For å sikre minimumsregulering av pensjoner under utbetaling og fripoliser anbefales krav til at:

- Deler av avkastningsresultatet tilordnes overskudd, gitt at bufferfondet er av en viss størrelse.
  - *Overstiger summen av bufferfond og positivt avkastningsresultat 24% av premiereserven i kontrakten ved årets slutt, skal minimum 20% av den delen av det positive avkastningsresultatet som fører til at summen av bufferfond og det positive avkastningsresultatet overskyter 24% av premiereserven tilordnes kontrakten som overskudd.*
- Oppløsning av bufferfondet for fripoliser under utbetaling, om lag tilsvarende oppløsning av dagens tilleggsavsetninger, men får i tillegg også sin andel av kursreguleringsfondet. Oppløste bufferfond tilordnes overskudd.
- Frigjort bufferfond ved dødsfall i en fripolisekontrakt uten etterlatte tilordnes overskudd for gjenværende fripolisekontrakter.

For fripoliseinnehaverne fordeles overskudd mellom rettighetshaverne som regulering og pensjonsinnretningen, der pensjonsinnretningen kan ta inntil 20% av overskuddet, tilsvarende dagens regelverk.

Regulering av ytelsene skal maksimalt tilsvare G-regulering, også for fripoliser før og under utbetaling. Overskytende overskudd etter G-regulering vil tilbakeføres bufferfondet til fripoliseinnehaveren, som kan brukes til senere års regulering.

På tide med en Pensjonsminister?

SØK

MENY

Ja til innføring av bufferfond uten tak!

